

Il-Mezz ta' Identifikazzjoni matul iż-żmien

Minn SM Joe Borg

Fil-prinċipju, l-ghan tal-identifikazzjoni numerika huwa li żżid ir-responsabilità u tikseb aktar il-fiduċja pubblika. Meta kien twaqqaf il-Korp tal-Pulizija ta' Malta f'Luġu tal-1814, il-pulizija li ġew ingaġġjati fil-bidu għamlu xi żmien mingħajr uniformi. Kienu jilbsu ħwejjeġ pajzana addattati għal dak iż-żmien. Huma kienu jingħarfu li huma pulizija mill-aċċessorji li kienu ngħataw, li kienu x-xabla jew stallett, lembuba ta' daqs kemmxejn akbar minn tal-lum, li kienet tisseejjah 'il-ħatar' u tip ta' arma tan-nar. Mal-introduzzjoni tal-uniformi (data eżatt ma nafux) li kienet tikkonsisti minn ġakketta tawwalija bl-għonq magħluq; bi tmin buttuni tal-metall u qalziet, it-tnejn ta' lewn blu skur lejn l-iswed, b'cinturin iswed li kien jintlibes mad-dawra taż-żaqq. Ma' din l-uniformi kienet tintlibes ukoll it-tomna (top-hat). Għalkemm mhux ċerti, seta' jagħti l-każ li fuq din l-uniformi kienu bdew jitwaħħlu wkoll xi tip ta' numri għall-identifikazzjoni mal-għonq magħluq tal-ġakketta. Kien beda' jinħarġilhom ukoll dokument uffċjali li juri li huma membri ta' dan il-Korp tal-Pulizija.

Imbagħad lejn is-snin c.1830 l-uniformi nbidlet xi ftit billi l-ġakketta qsaret u l-bokkla taċ-cinturin kienet ġiet standard forma ta' ittra 'S' mimduda jew tal-'snake clasp'. Ma' din l-uniformi bdiet tintlibes l-ewwel forma ta' beritta, il-kepè bil-kliem 'Malta Police' fuqha, ġejjin għat-tond u fin-nofs in-numru ta' identifikazzjoni tal-persuna. Fuq din l-uniformi n-numri kienu jitwaħħlu wkoll mal-għonq. Sadanittant, mal-istess numri ta' xi wħud mill-membri, kienet bdiet titpoġġielhom ittra minn tal-alfabett li kienet tidistingwi u tindika l-membri partikulari minn liema qasam tal-Korp kien ikun ġej. Fil-bidu kienet titpoġġa mal-għonq, aktar 'il quddiem bdiet titpoġġa wkoll fuq l-ispallejn separatament. Fost dawn l-ittri l-aktar komuni konna nsibu l-ittri 'A', 'D', 'E', 'L', 'N', 'W'; għalkemm jista' jagħti l-każ li kien hemm ukoll xi oħrajn. Minħabba xi tibdil li jsir minn żmien għal żmien, dawn setgħu bdew jikkorrispondu għal entitajiet differenti; hekk kif kien ikun indikat f'ċirkularijiet jew 'Police Orders' li jkunu ħarġu għall-membri.

Fl-1870, żmien ir-Reġina Vittorja, il-bużbużhanna tar-Reġina tal-Ingilterra preżenti, ġiet introdotta l-ewwel arma emblemika tal-metall. Din kienet ta' għamla tonda bil-kelmiet Malta Police Force mad-dawra u fin-nofs skudett għat-tond imbazzat li fuqu kienu jitwaħħlu n-numri ta' identifikazzjoni. Din l-arma li kienet tintlibes ukoll fuq il-kepè kienet baqgħet tintuża għal madwar tmin snin.

Fi żmien il-Kummissarju Claude Woodruff Duncan, bħala parti mir-riformi tiegħu c. 1918, kienu reġgħu ħarġu mill-ġdid in-numri tal-membri preżenti, li bdew minn numru wieħed u baqgħu telgħin sa ma' kien hemm membri dakinhar, sintendi esklużi l-fizzjali. Barra minn hekk, in-numru ta' dawk li jkunu spiċċaw mill-Korp ma kienx jerga' joħroġ. Dejjem kien jinħareġ numru ġdid. Intant, is-sistema kienet reġgħet inbidlet u n-numri ta' dawk li jkunu spiċċaw reġgħu bdew jingħataw lil rekluti ġodda.

Imbagħad lejn il-bidu tas-snin ħamsin tas-seklu li għadda, l-Ispettur Ġenerali tal-Pulizija tal-Kolonji W.A. Muller, fuq talba li

saritlu mill-Prim Ministru Mintoff biex jagħmel rapport dwar il-qagħda tal-pulizija f'Malta; fost affarijiet oħra kien irrakkomanda li jiġu ngaġġati Pulizija nisa. Fuq din ir-rikomandazzjoni kienet saret sejha sabiex jiġu ngaġġati għaxar pulizija nisa. Fil-fatt nhar l-4 ta' Ġunju tal-1956, kienu daħlu l-ewwel hames pulizija nisa; biex imbagħad ftit wara kienu ddaħħlu l-ħamsa l-oħra. Mar-reklutaġġ il-ġdid tan-nisa fil-korp, kellu jsir ukoll xi ftit tat-tibdil fis-sistema tan-numri ta' identifikazzjoni. Dan sar billi dawn l-ewwel għaxra ngħataw numru minn wieħed sa għaxra b'żieda tal-ittra 'W' għal 'woman' mal-ittri akronimi tal-grad tagħhom, li kien jaqra WPC (Woman Police Constable).

B' hekk minkejja li diġà kellek numri użati fuq l-irġiel fil-każi ta' Pc (Police Constable), Ps (Police Sergeant) jew SM (Sergeant Major); permezz ta' din iż-żieda bl-ittra 'W', kienu bdew jinħarġu żewġ numri fl-istess żmien, waqt li beda jiġi distint ukoll il-ġeneru fost il-membri. Hawn nixtieq nagħmel daqsxejn ta' parentesi. L-ewwel ingaġġ ta' pulizija nisa f'Malta kien seħħ ftit tas-snin qabel il-moviment politiku lokali għall-emaċipazzjoni tal-mara fil-bidu tas-snin sebgħin. Infatti, l-awtoritajiet ta' dak iż-żmien kif diġà kwotat ukoll f'artiklu preċedenti, kellhom tassew biċċa nkwieta; dan minħabba li sabu rezistenza mill-aktar ħarxa, hekk kif ġew sabiex jintroduċu dawn l-ewwel ftit membri nisa fil-korp. Jingħad li l-Kummissarju de Gray, li kien għadu kif sar kummissarju, wara li kien spicċa George Cachia; ordna sabiex għall-bidu dawn kellhom joħorġu dejjem tnejn; jimxu matul Strada Rjali l-Belt u segwiti minn pulizija pajżan jew tnejn sabiex jaraw ir-reazzjoni tal-pubbliku u f'każ ta' bżonn jagħtuhom protezzjoni. Dan l-aktar minħabba d-diċerji li kien hemm u l-biża' li setgħu anke ġew attackkati minn xi nies jew immaltrattati b'xi mod. Minkejja li r-reżistenza kienet tassew fattwali, ebda' inċident f'dar-rigward ma kien ġie rrapportat. Dan kien tista' tgħid l-ambjent soċjokulturali lokali u antinklussiv li sabu ma' wiċċhom, propju meta għall-ewwel darba f'Malta ġew biex jirreklutaw il-pulizija nisa.

Tibdil ieħor fl-uniformi kien sar fl-1958; billi l-ġakketta ma baqgħetx aktar bl-għonq magħluq u bdiet tintlibes ukoll l-ingravata. Sa mill-bidu tas-seklu li għadda, l-ingravata kienet tintlibes biss mill-fizzjali. Ma' dan il-bdil fil-ġakketta, in-numri mbagħad bdew jintlibsu fuq l-ispallejn minflok mal-għonq, kif inhuma llum. Għalkemm fiż-żmien tal-lum fuq ċertu uniformijiet, l-aktar dwar xogħol speċifiku naraw numri bl-isem tal-persuna minsuġin fuq in-naħa tal-lemin tas-sider. Imbagħad fl-istess żmien ukoll, kienu tneħħew l-ittri minn man-numri li semmejt aktar qabel. Naraw ukoll kif fi Frar tal-2014, meta kien reġa' ġie introdott il-grad ta' riservista, in-numru ta' identifikazzjoni ta' dawn il-membri kien jibda min-numru 3000. Dawn in-numri kienu ħarġu b'akronimi ġeneriċi mill-ewwel ta' 'RPC' (Reserved Police Constable), li ma jiddistingwux il-ġeneru tal-membri.

Kien dan l-aħħar li reġa' sar xi tibdil ieħor fuq in-numri ta' identifikazzjoni tal-membri nisa. Billi fit-22 ta' Marzu ta' din is-sena ħarġet ċirkulari GHQ 03/2021, sabiex b'effett mill-1 ta' Marzu 2021, kellha titneħħa l-ittra 'W' mill-akronimu WPC jew WPS. Biex tibqa' stabbli s-sistema numeroloġika, sar tibdil ukoll fin-numri. In-numri tal-membri nisa preżenti issa saru kollha jibded billi jaqbzu n-numru 2000. Eżempju min kellu n-numru WPS 280, issa ġie PS 2280, b'taž-żewġ numri bħal WPC 25, issa ġie PC 2025 u ta' numru wieħed, bħal WPC 5, issa ġie PC 2005. Permezz ta' din il-bidla mhux ser ikun hemm aktar numri li jibqgħu joħorġu doppji fis-sistema sabiex jiddistingwu l-ġeneru, sa ma kien mill-1956 'il hawn. Kull numru fis-sistema, minn numru wieħed sa kemm tista' tibqa' tiela' fil-lista, jew ukoll għax isir vakant, ser jibda joħroġ darba biss. Irrelevanti xi jkun il-ġeneru tal-membri.

Illum il-ġurnata, il-Korp huwa kompost minn madwar 2140 membru, minn fosthom 165 ufficjal fi gradi differenti. Mid-dokument ta' identifikazzjoni daqshekk primittiv li semmejt aktar qabel, preżentement ninsabu fi proċess sabiex tinbidel il-karta tal-identità tal-pulizija, (I.D. card) għall-waħda ta' ċertu standard; b'livell għoli mil-lat ta' karatteristiċi teknoloġiċi li ser ikun fiha. Din hija miżura oħra importanti, sabiex tlaħħaq mal-isfidi li dejjem qed jiġġeneraw fis-soċjetà tagħna.